Asiantuntijakuuleminen, eduskunnan lakivaliokunta

Oikeuspsykologian dosentti Julia Korkman

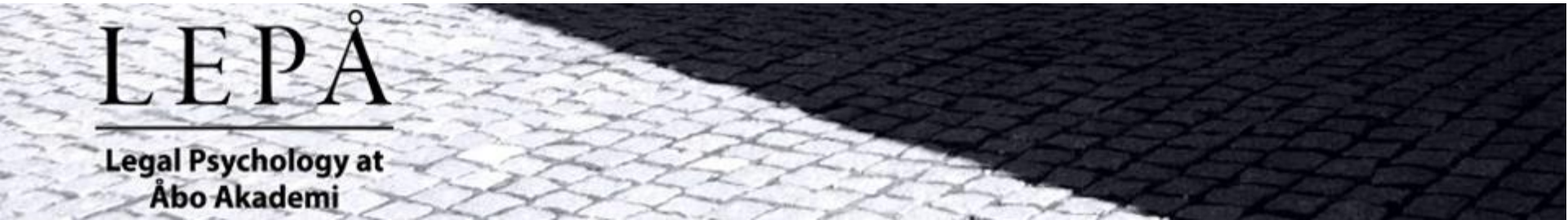

PUHEENAIHE
17.1.2019 11.08

Tuoreet tilastot seksuaalirikoksista julki – näin l sääntyivät raiskaukset ja lasten hyväksikäytöt

PUHEENAIHE
14.1.2019 11.25

Sipilän kommentti lapsiin kohdistuvista seksir sista kuohuttaa – näin kertovat tilastot hyväks käyttöjen lisääntymisestä

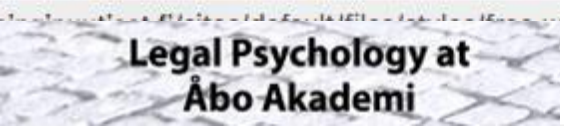

UUTISET » KOTIMAA

Raiskauskriisikeskus: Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö luultua yleisempää

4.2.2014 13:05 Päivitetty 4.2.2014 14:01 13 Suosittele 167

Pauliina Grönholm
HELSINGIN SANOMAT

Raiskauskriisitukikeskuksen yhteydenotoista liki puolet koski alaikäisiin kohdistuneita seksuaalirikoksia. Viranomaiset eivät tekoja tunnista.

LEPÅ

Legal Psychology at Åbo Akademi

Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö

vut pitävät sisällään myös muun muassa yritykset ja törkeät tekomuodot.

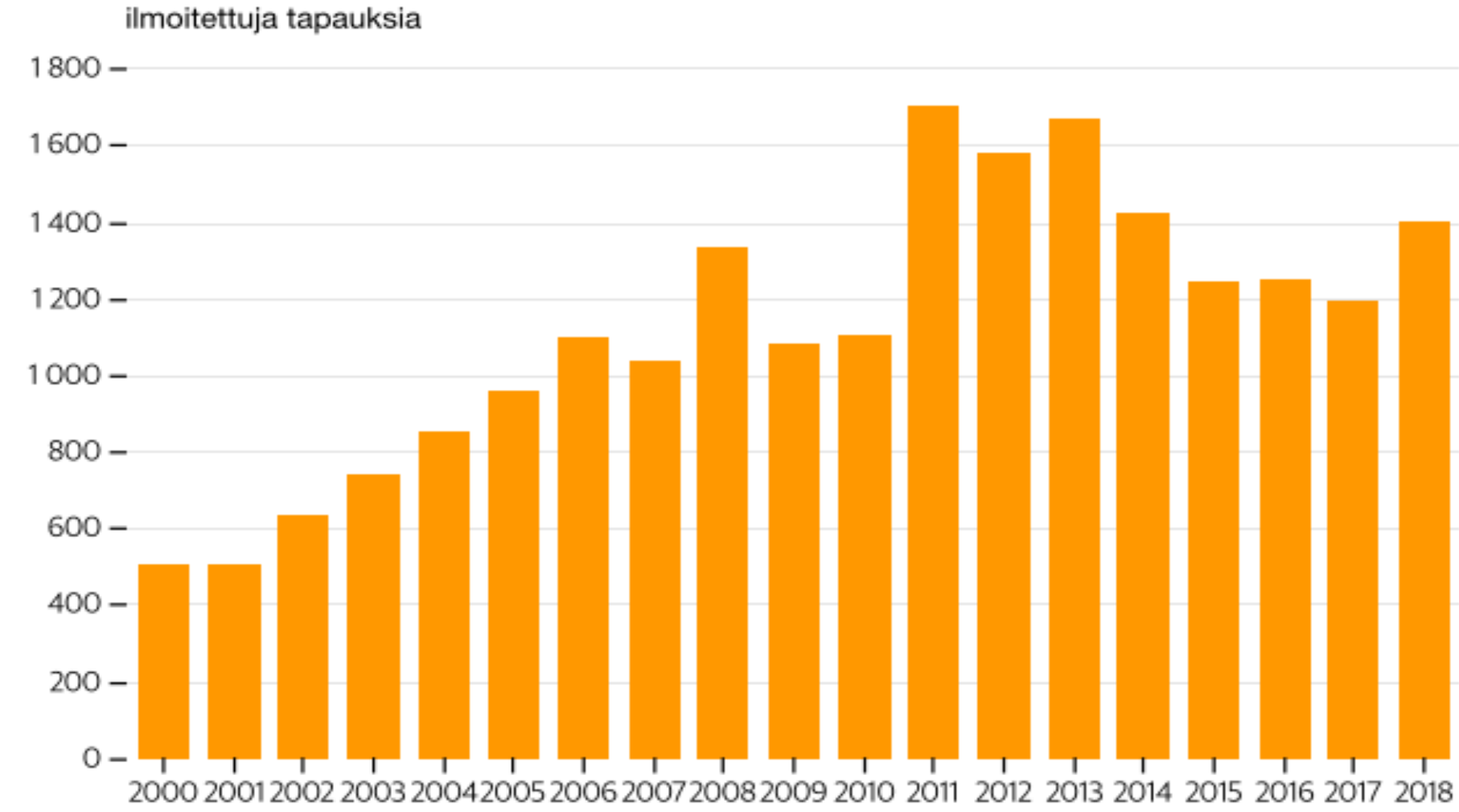

9.-luokkalaisten kokemukset sukupuolisesta lähentelystä tai kanssakäymisestä aikuisen tai tapahtumahetkellä vähintään 5 vuotta vanhemman kanssa, %

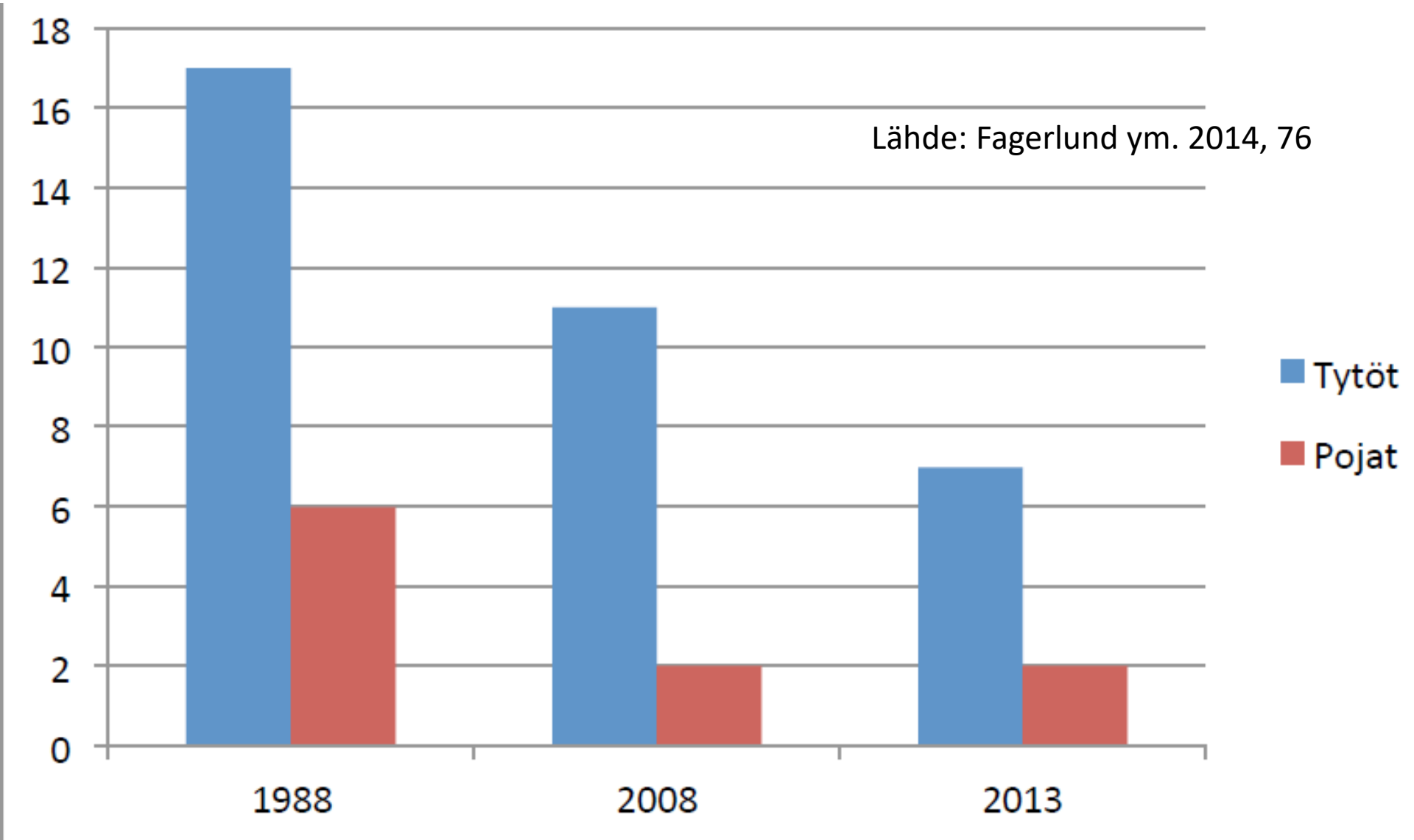

Lähde: Fagerlund ym. 2014, 76

- Kaikki tutkimusnäyttö osoittaa, että ilmoitusten määrä lisääntyy samalla kun oikeat lasten hyväksikäyttötapaukset vähenevät
  - Rikosilmoitusten määrän lisääntyminen on pikemmin myönteinen kuin kielteinen asia

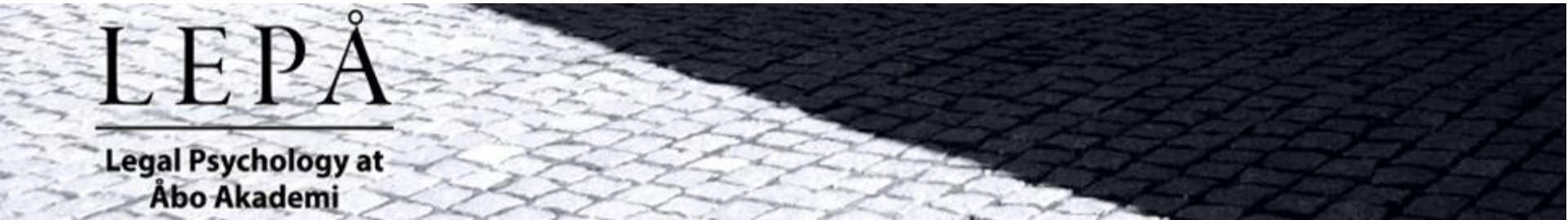

Ilmoitukset ja kiinnijäämisriski

HE 212/2018: ”Poliisin tietoon tulee vuosittain noin 1200 lapsen seksuaalista hyväksikäyttörikosta, mikä merkitsee että kiinnijäämisprosentti olisi jopa 80 %.”

- Ei merkitse. Yksi ilmoitus ≠ yksi uhri
- Ilmoitusten kirjaaminen vaihtelee laitosten välillä
- Merkittävä vähemmistö ilmoituksista osoittautuu aiheettomaksi
- Ilmoitus ei aina johda tuomioon (raiskauksista 22% OM:n raportin mukaan)

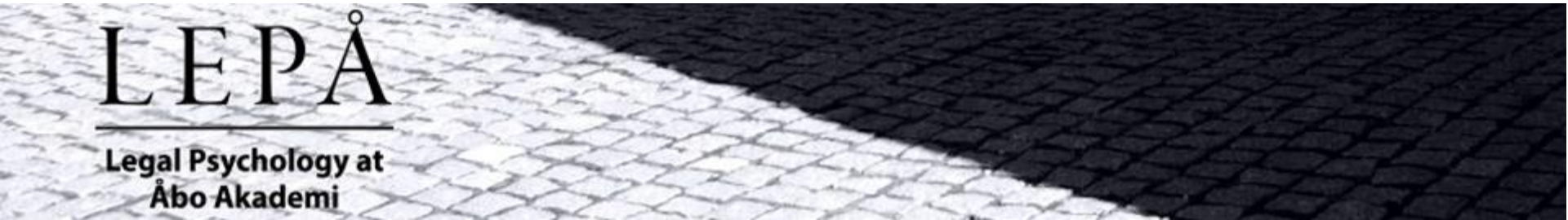

Koskettelusta käräjille – seurustelusuhde alaikäisen kanssa voi tuoda tuomion

Seurustelusuhde alaikäisen kanssa voi viedä käräjäoikeuteen. Oulun käräjäoikeudessa on puitu toisinaan rikosjuttuja, joissa asianomistajana on murrosikäinen tyttö ja vastaajana häntä muutaman vuoden vanhempi nuorehko mies. Lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä seuraa vankeusrangaistus.

Kotimaa 2.2.2015 klo 14:04 | päivitetty 8.11.2017 klo 11:54

Kuva: Tiina Jutil

IKÄERO?

FACEBOOK TWITTER SÄHKÖPOSTI

Etelä-Karjalan käräjäoikeus on tuominnut 15-vuotiaan pojan lapsen seksuaalisen hyväksikäytön yrityksestä nuorena henkilönä ja laittomasta uhkauksesta nuorena henkilönä, selviää oikeuden julkisesta selosteesta.

Pojan ikätoveri oli ihastunut tähän ja lähettänyt pojalle arkaluontoisia kuvia Snapchat-sovelluksella. Sovelluksessa lähetetyt viestit katoavat tavallisesti itsestään lyhyen ajan sisällä, mutta poika oli tallentanut kuvia.

Poika oli lopettanut viestittelyn, mutta aloitti sen jonkin ajan kuluttua uudelleen. Tuolloin poikaan ihastunut nuori oli

– Tämäntyyppisiä juttuja on myös ollut vireillä eli asianomistajan ja vastaajan välinen **ikäero on noin kolmen ja kymmenen vuoden välillä**, käräjätuomari Janika Kaski luonnehtii.

– Osassa jutuista, joissa on tuo ikäero, on joko ihan kerrottu tai ainakin väitetty, että kyse on seurustelusuhteesta. Osa on toisenlaisia tilanteita. Näissä jutuissa sitten yleensä tulee pohdittavaksi rikoslain niin sanottu rajoitussäännös. Sen mukaan tekoa ei pidetä lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä, jos se ei loukkaa asianomistajan seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja jos osapuolen iässä sekä henkisessä ja ruumiillisessa kypsyydessä ei ole suurta eroa.

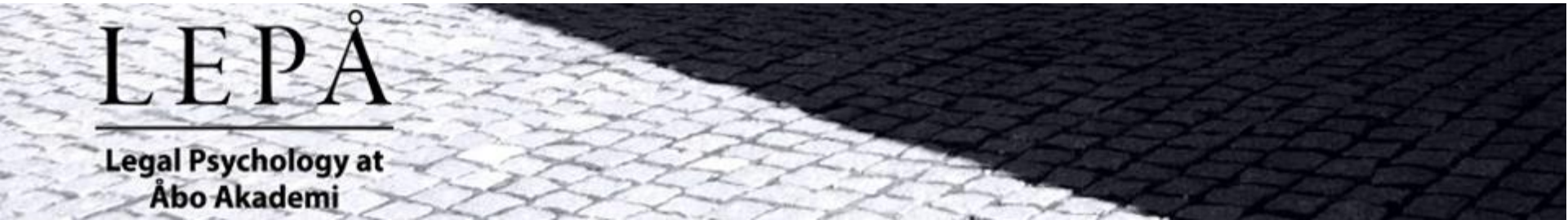

Miksi tuomitaan niin kuin tuomitaan?

Ollaan arvausten varassa.

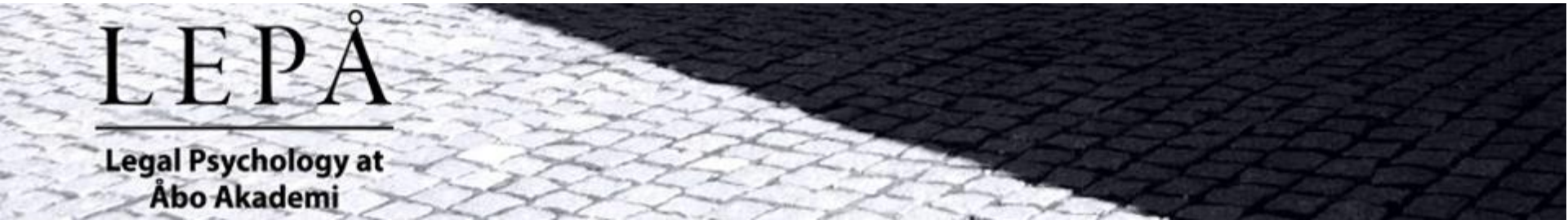

Epäyhtenäisyys voi johtua esimerkiksi siitä, että lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö on harvinainen rikos, jonka yksittäinen tuomari kohtaa vain silloin tällöin. Koska rikosten piirteet vaihtelevat, ei yksittäistä tyyppitapausta ole olemassa. Tuomioistuinten ratkaisut ovat pääsääntöisesti salassa pidettäviä, joten aikaisemmista ratkaisuistakin on vain vähän apua.

Ville Hinkkanen

Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön rangaistuskäytäntö epäyhtenäinen

Rikosten törkeys vaihtelee huomattavasti tuomioistuimissa käsiteltävissä lapsen seksu
sissa hyväksikäytöissä. Lievimmillään kysymys on seksuaalissävytteisistä vihjauksista
tekstiviesteistä, törkeimmillään lapsi on voitu pakottaa väkivallalla sukupuoliyhteyteen
den vuosien ajan.

Poliisin tietoon tulee vuosittain yhä enemmän lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä koskevia rik

sition
ysymys tänään
kunnassa

annimet kokoava
sampo-palvelu
tuu netissä tänään

zonin tulos parani
sti

Jones -indeksillä
aras tammikuu 30
een

ap:
paneuvotteluissa
n kanssa on
ytty upeasti

uun Uimaseuran
käyntiin
ntain kotikisoista
5

Pääministeri Sipilä Oulun tapahtumista: Lapseen kohdistuva seksuaalirikos on epäinhimillinen tek rangaistusten vastattava kansan oikeustajua

Arttu Koistinen

Heikki Saukkomaa / Le

7 kuvaa tutkimuksesta: Kansalaiset antaisivat usein lyhempiä rangaistuksia kuin tuomarit

Hallitus pohtii tutkimuksen perusteella, tulisiko rikoksista langetettavia rangaistuksia muuttaa.

Oikeustaju 21.6.2017 klo 12:00 | päivitetty 21.6.2017 klo 12:20

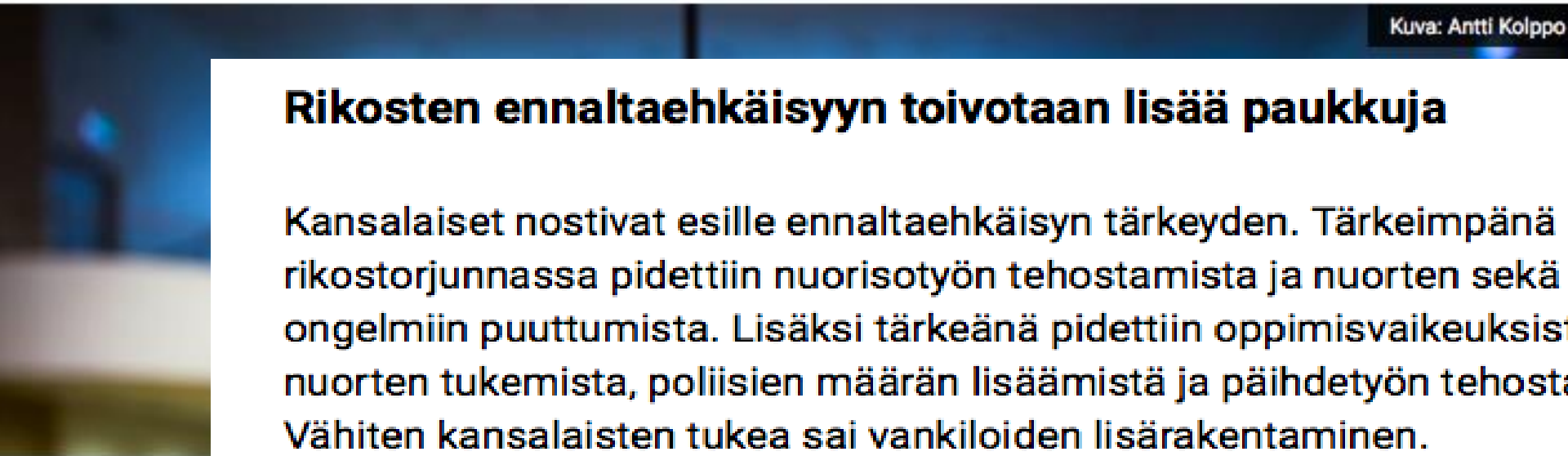

Rikosten ennaltaehkäisyyn toivotaan lisää paukkuja

Kansalaiset nostivat esille ennaltaehkäisyn tärkeyden. Tärkeimpänä rikostorjunnassa pidettiin nuorisotyön tehostamista ja nuorten sekä ongelmiin puuttumista. Lisäksi tärkeänä pidettiin oppimisvaikeuksist nuorten tukemista, poliisien määrän lisäämistä ja päihdetyön tehosta Vähiten kansalaisten tukea sai vankiloiden lisärakentaminen.

Seksuaalirikollisten vankeusrangaistuksen hyöty?

- Seksuaalirikolliset uusivat rikoksiaan harvoin verrattuna muihin rikollisiin syyllistyneet
  - Hinkkanen 2009; Hanson & Bussière 1998: 5-6 vuoden jkn : 13%; Caldwell, 2010: Nuorten kohdalla 7%; Caldwell, 2016: 5 vuoden jkn: 5%

- Michael Seto (2018): Vankeus pitää säästää niille harvoille, joiden riski uusia on aidosti kohonnut
  - muu on varojen tuhlausta ja vankeudella saattaa olla pikemmin kielteisiä kuin myönteisiä seurauksia tuomitun henkilön kehityksen suhteen

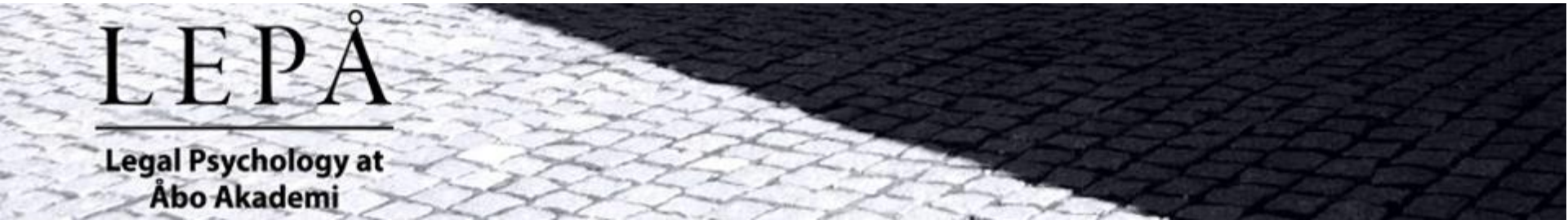

Mikä hyödyttäisi sitten?

- Riskiryhmiin panostaminen
  - Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja ongelmiin varhainen puuttuminen
  - Syrjäytymisen ennaltaehkäisy
  - Seksuaalivalistus
  - Seksuaalista kiinnostusta lapsia kohtaan kokeville maksutonta ja luottamuksellista apua

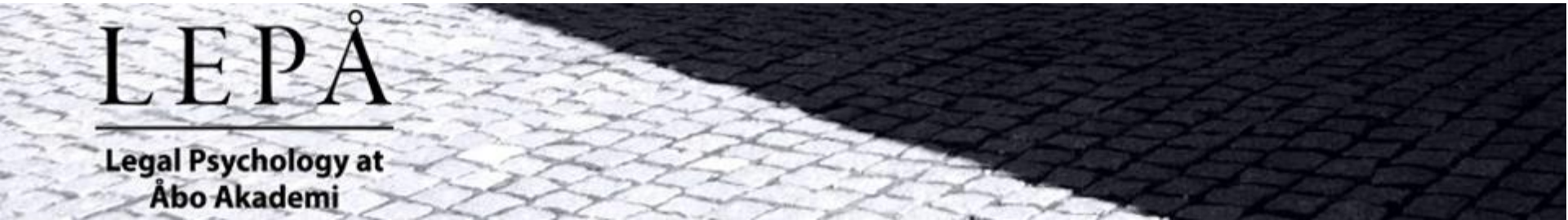

lan. Tarkastelussa ovat lapset ja nuoret, joilla oli vähintään yksi uhkakokemus viimeisen vuoden aikana.

Seksuaalisella väkivallalla tarkoitettiin intiimien alueiden koskettelua vastoin tahtoa, intiimien alueiden koskettelun tai seksiin painostamista tai rahan tai muun vastineen tarjoamista vastineeksi seksistä.

Muut raportoidut indikaattorit perustuvat yksittäisiin kysymyksiin.

Sijoituksen yhteyttä lasten ja nuorten hyvinvointiin tarkasteltiin kuvailevin menetelmin. Tulosten tilastollista merkitsevyyttä tarkasteltiin logistisella regressiolla, josta raportoidaan ristitulosuhde (OR) ja 95 % luottamusväli (CI).

useilta tekijöiltä. Aineistosta ei käy ilmi, olivatko väkivallan kokemukset tapahtuneet ennen sijoitusta vai sijoituksen aikana. (Kuvio 4.)

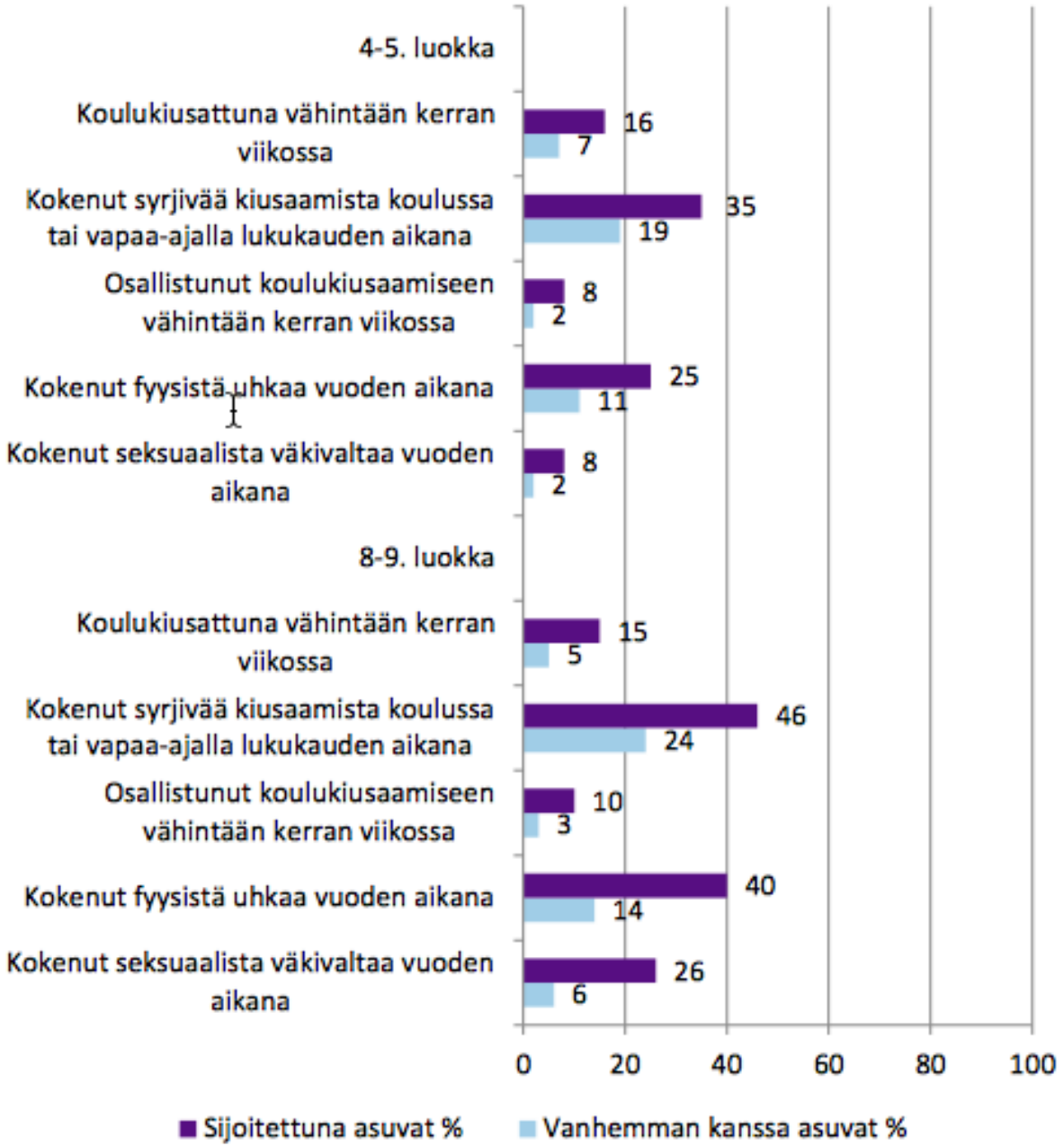

Sijoitetut lapset erityisessä riskissä joutua hyväksikäytön kohteiksi

Pysäyttävät luvut: Rikosilmoituksen jätöstä tuomion saamiseen menee lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa usein ainakin kaksi vuotta

Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tutkinnassa on suuria alueellis eroja.

Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö 18.1.2019 klo 09:02 | päivitetty 18.1.2019 klo 10:02

Vahva tunnelataus saa ihmisen reagoimaan:
Jotain pitää tehdä!

Mutta sitä seuraava päätöksenteko tulisi jättää järjelle:

Mitä pitäisi tehdä, jotta ongelma ratkaistaisiin parhaiten, synnyttämättä uusia ongelmia?

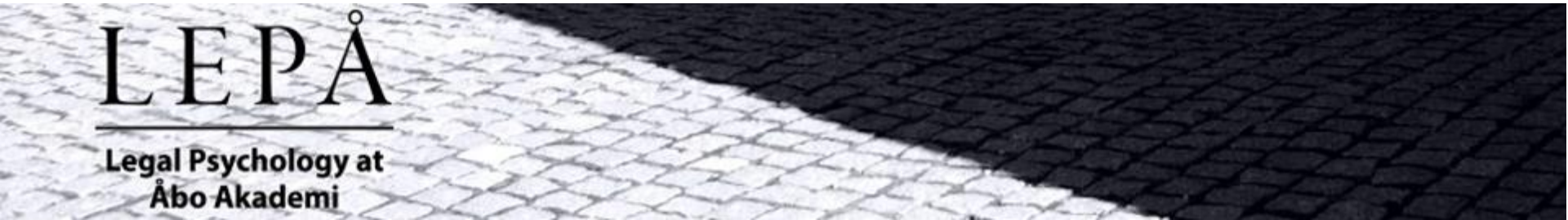

Kiitos!

jkorkman@abo.fi

